

Státní rostlinolékařská správa

Sídlo organizace: Těšnov 17, 117 05 Praha 1
Korespondenční adresa: Ztracená 1099/10, 161 00 Praha 6

Tábor 6.8.2012
čj. SRS 032552/2012

Oblastní odbor SRS
Purkyňova 2533
390 02 Tábor

Zpráva č. 16 oblastního odboru TÁBOR o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 23.7.-5.8.2012

1. Počasí

V červencovém sledovaném období bylo převážně oblačno až zataženo s přeháňkami, ranní teploty se pohybovaly v rozmezí od 13 - 17 °C. Na přelomu měsíce července a srpna bylo polojasno až jasno denní teploty 26 - 32 °C. Vysoké denní teploty k večeru střídaly přívalové deště doprovázené bouřkami. V Husinci (okres Prachatice) dne 2. srpna spadlo 81mm srážek. Lokálně se během bouřek vyskytly i kroupy.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

V severní části okresu Pelhřimov byly značně poškozeny porosty řepky ozimé a obilovin kroupami. S následky přívalu krup se potýkají též ovocnářské sady v Chelčicích (okres Prachatice) a ve Lhenicích (okres Strakonice). V obou sadech sklídili pouze letní odrůdy jablek, ostatní byly z velké části poničeny. V okresech České Budějovice a Český Krumlov vznikly po přívalových srážkách lokální povodně a erozní splachy půdy.

Probíhá sklizeň ozimých řepky, obilovin, raných odrůd brambor a druhá seč píce. Ozimé ječmeny jsou již téměř sklizeny. Porosty obilnin jsou napadeny černí obilnin (*Alternaria* spp., *Cladosporium* spp.) v klasech, snětivostí pšenice rodu Tilletia (*Tilletia tritici*, *Tilletia controversa*, *Tilletia laevis*) a růžověním klasů pšenice (*Giberella* spp.). Pokračuje ošetřování porostů bramboru proti plísni bramboru (*Phytophthora infestans*) na lokalitách s vyšším infekčním tlakem ve zkrácených intervalech. I přes intenzivní chemické ošetření se plíseň vyskytuje na pozorovacích bodech i mimo ně. Proběhla a nadále probíhá desikace sadbových brambor.

OBILNINY

PŠENICE OZIMÁ (RF 89–99 BBCH)

Porosty pšenice se nacházejí ve fázi plné zralosti, zrno je tvrdé jen s obtíží je lze nehtem palce zlomit do fáze sklizeného zrna. Sklizené zrno se musí dosušet. Vlhké počasí napomáhá rozvoji černí obilnin (*Alternaria* spp., *Cladosporium* spp.) v klasech, snětivostí pšenice rodu Tilletia (*Tilletia tritici*, *Tilletia controversa*, *Tilletia laevis*) a růžověním klasů pšenice (*Giberella* spp.). Z pozorovacích bodů jsou při sklizni odebrány vzorky zrna cca 0,5 kg k laboratorním rozborům na přítomnost teliospor a určení druhu snětivosti.

Růžovění klasů pšenice (*Giberella* spp.) ve slabé intenzitě bylo zjištěno v okrese Pelhřimov (Buřenice, 24.7., Lipice, 24.7.). Laboratorně byl potvrzen výskyt v klasech v okrese Jihlava (Kozlov).

Slabý výskyt **tečkované plevové a listové skvrnitosti pšenice (*Phaeosphaeria nodorum*)** byl zjištěn v okrese Pelhřimov (Buřenice, 24.7., Lipice, 24.7.).

Slabý výskyt **černání kořenů a báze stébel obilnin na ozimé pšenici (*Gaeumannomyces graminis*)** byl pozorován v okrese Pelhřimov (Buřenice, 24.7., Lipice, 24.7.).

Slabý výskyt **stéblolamu pšenice (*Oculimacula yallundae*)** pozorován v okrese Pelhřimov (Buřenice, 24.7., Lipice, 24.7.).

Ve feromonových lapačích v okrese Jindřichův Hradec (Řípec) a v okrese Tábor (Dobronice u Chýnova) je pravidelně zjišťován výskyt samců **obaleče obilního (*Cnephasia pumicana*)**.

Pozorování se provádí v okrajovém, 50m pásu v blízkosti dřevin. Ve fázi sloupkování se sledují miny na listech, kontroluje se 100 odnoží (10 míst x10 odnoží). Ve fázi mléčné zralosti se sledují housenky, kontroluje se 100 klasů (10 míst x10 klasů).

K cílenému ošetření není registrován žádný přípravek.

JEČMEN JARNÍ (RF 85-99 BBCH)

Vývojové fáze se pohybují v rozmezí od těstovité zralosti (obsah zrna ještě měkký, ale suchý, deformace tlakem nehtu reverzibilní) až po fázi sklizeného zrna. Pokračuje sklizeň porostů ječmene jarního. Místy však byla přerušena vydatnějšími dešti. Sklizené zrna má vysokou vlhkost, musí se dosušet.

Slabý výskyt **hnědé rzivosti ječmene (*Puccinia hordei*)** byl zaznamenán v okrese Tábor (Kladruby, 26.7.).

Slabý výskyt hálek **bejломorky sedlové (*Haplodiplosis marginata*)** byl zaznamenán v okrese Tábor (Kladruby, 26.7.).

V okrese Třebíč (Střítež u Třebíče, 2.8.) byl na strništi po sklizni pozorován slabý výskyt **hraboše polního (*Microstus arvalis*)**.

KUKUŘICE (RF 65-75 BBCH)

Porosty se nacházejí ve fázi od plného květu samčího květenství: horní a dolní větve lat kvetou; samičí květenství: vlákna blizen plně vysunutá až do fáze mléčné zralosti: zrna ve středu palice jsou žlutobílá: obsah mléčný: asi 40 % sušiny zrna.

První výskyt **obecné snětivosti kukuřice (*Ustilago maydis*)** na latách kukuřice byl zaznamenán v okrese České Budějovice (Chotýčany, 24.7.).

Laboratorně potvrzen výskyt **spály kukuřice (*Cochliobolus heterostrophus*)** na listech kukuřice v okrese Jindřichův Hradec (Horní Dvorce nedaleko obce Studená, 30.7.).

V okrese Třebíč (Březník, 26.7.) v oblasti kontinuálního šíření byl pozorován silný výskyt **bázlivce kukuřičného (*Diabrotica virgifera*)**. První výskyt v okrese Jindřichův Hradec (Rodvínov, 24.7.) a na tomtéž místě silný výskyt již 27.7. První výskyt v okrese Jihlava (Stará Říše, 30.7.), Pelhřimov (Nová Buková, 27.7.).

Pozorování se provádí v porostech všech typů kukuřic v oblasti kontinuálního šíření, přednostně na pozemcích osetých kukuřicí i v předchozím roce nebo s výskytem plevelných rostlin – výdrolu kukuřice v následné plodině v předchozím roce, nebo na pozemcích se zkráceným osevním postupem. Monitoring výskytu dospělců na lepových deskách se provádí minimálně jednou týdně v období od 20. června do poloviny října.

SIGNALIZUJEME OŠETŘENÍ! Chemická ochrana proti larvám se doporučuje při hodnotě 35 a více dospělců v průměru na jeden lapák za 14 dnů v předchozím roce. Aplikují se insekticidní mořidla nebo půdní insekticidy při setí nebo v době líhnutí larev.

Doporučený termín prvního ošetření proti dospělcům v oblasti kontinuálního šíření na pozemcích s opakovaným pěstováním kukuřice nastává v období dvou až tří týdnů po zjištění prvního jedince ve feromonových lapácích, překračujícím práh škodlivosti, který je stanoven na 35 a více dospělců v průměru na jeden lapák za 14 dnů.

První nálet **zavíječe kukuřičného (*Ostrinia nubilalis*)** byl zachycen ve světelném lapači v okrese Jihlava (Bohuslavice, 27.7.). Do lapače v okrese Pelhřimov (Humpolec) tento škůdce nalétává pravidelně od 12.7.

Preventivní metodou ochrany je dodržování osevního postupu (nepěstovat kukuřici po kukuřici) a hluboká orba.

Účinnost chemické a biologické ochrany je závislá na přesné signalizaci výskytu dospělců v porostu kukuřice. Výsledky monitoringu letové aktivity pomocí světelných lapáků jsou pravidelně aktualizovány na webových stránkách srs:

<http://eagri.cz/public/web/srs/portal/skodlive-organizmy/nalety-skudcu-do-svetelných-lapacu.html>.

Optimální termín chemického ošetření nastává v době, kdy se z prvních nakladených snůšek začínají líhnout housenky, tj. když ve vajíčkách prosvítá tvar housenky s tmavě pigmentovanou hlavou.

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (99 BBCH)

Porosty řepky ozimé jsou z větší části sklizené.

Slabý výskyt napadení báží stonků **hlízenkou obecnou (*Sclerotinia sclerotiorum*)** po sklizni byl zaznamenán v okrese Strakonice (Katovice, 30.7.), Jindřichův Hradec (Velký Ratmírov, 1.8.) a Jihlava (Velký Beranov, 3.8.).

MÁK SETÝ (80 BBCH)

Porosty máku setého se nacházejí ve fázi plné zralosti.

Slabý výskyt **plísňě máku (*Peronospora arborescens*)** byl zjištěn v okrese Třebíč (Valeč u Hrotovic, 2.8.).

Slabý výskyt **šedé plísnovitosti máku (*Botryotinia fuckeliana*)** byl zjištěn v okrese Třebíč (Valeč u Hrotovic, 2.8.).

Slabý výskyt **helmintosporiové nekrózy máku (*Pleospora papaveracea*)** byl zjištěn v okrese Třebíč (Valeč u Hrotovic, 2.8.).

SLUNEČNICE (RF 65-83)

Porosty slunečnice se nacházejí ve fázi plného květu: trubkovité květy ve střední třetině terče kvetou (volné tyčinky a blizny) až po fázi citronové zralosti: zadní stěna úboru žluto-zelená: krycí listeny ještě zelené; vlhkost semen asi 50%.

První výskyt **plísně slunečnice (*Plasmopara halstedii*)** byl pozorován v okrese Tábor (Jeničkova Lhota, 26.7.).

Slabý výskyt **šedé plísnovitosti (*Botryotinia fuckeliana*)** byl pozorován v okrese Třebíč (Slavětice, 2.8.).

První výskyt **červenohnědé skvrnitosti slunečnice (*Diaporthe helianthi*)** byl pozorován v okrese Třebíč (Slavětice, 2.8.).

OKOPANINY

BRAMBORY (RF 75-81 BBCH)

Porosty brambor se nacházejí ve fázi plného nasazování bobulí až po fázi, kdy první listy žloutnou.

Střední výskyty **plísně bramborové (*Phytophthora infestans*)** pozorovány v okresech Strakonice (Rakovice, 3.8.) a Třebíč (Březník, 1.8.). Slabé výskyty této choroby byly pozorovány v okresech Pelhřimov (Humpolec, 3.8., Buřenice, 2.8., Pelhřimov, 2.8., Bořetice, 26.7., Čakovice u Pelhřimova, 26.7.), Prachatice (Vitějovice, 3.8.), Jindřichův Hradec (Studnice u Lodhěřova, 1.8.), Tábor (Oblajovice, 26.7.).

Informace k ošetření proti plísní bramborové a další informace naleznete v programu „Prognóza plísně bramboru“, který je dostupný na internetových stránkách [www.srs.cz](http://eagri.cz/public/web/srs/portal/skodlive-organismy/prognozy-vyskytu-so-na-uzemi-cr/vyskyt-plisne-bramboru.html) nebo na odkazu: <http://eagri.cz/public/web/srs/portal/skodlive-organismy/prognozy-vyskytu-so-na-uzemi-cr/vyskyt-plisne-bramboru.html>

Příznaky černání stonku (***Erwinia carotovora* var. *Atroseptica***) byly pozorovány v okrese Strakonice (Rakovice, 3.7.), Pelhřimov (Pelhřimov, 26.7.), Třebíč (Březník, 23.7.).

Kořenomorka bramborová (*Thanatephorus cucumeris*) byla pozorována v okrese Pelhřimov (Buřenice, 26.7., Pelhřimov, 26.7.).

První výskyt dospělců druhé generace **mandelinky bramborové (*Leptinotarsa decemlineata*)** byl zjištěn v okrese Třebíč (Březník, 23.7.). Slabý výskyt larev L₃₋₄ na listech byl zjištěn v okrese Pelhřimov (Humpolec, 27.7., Buřenice, 26.7.).

Porost se prochází ve směru výsadby a zaznamenává se počet brouků. Počet a délka průchodů se stanoví tak, aby bylo prohlédnuto 0,1 ha, u ploch větších jak 10 ha 0,2 ha, přičemž je nutno porost projít nejméně 4x na různých místech tak, aby bylo podchyceno průměrné napadení.

Ošetření se provádí v době maxima líhnutí larev, tj. v době, kdy vylíhlé larvy dosáhnou 3. stupně (L₃). Ošetření by mělo být ukončeno do doby, než začnou převládat larvy L₄.

Chemickou ochranu je třeba využívat až při hospodářsky významném výskytu mandelinky bramborové, to je při výskytu 5000 larev na 1 ha. Chemické přípravky, respektive jejich účinné látky, je nutné střídat v rámci antirezistentní strategie a omezit jejich použití za vysokých teplot, zejména v případě pyretroidů.

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

JABLOŇ (77-79 BBCH)

Jabloně se nacházejí ve fázi, kdy plod dosahuje asi 70 až 90 % konečné velikosti.

Vyvrcholení letové vlny druhé generace dospělců **obaleče jablečného (Cydia pomonella)** se silnou intenzitou byl pozorován v okrese Tábor (Broučková Lhota, 24.7.). Střední výskyt v okrese Jihlava (Bedřichov u Jihlavy, 31.7.), slabé výskyty v okrese České Budějovice (Srubec, 3.8., Hosín, 23.7.), Prachatice (Krtely, 3.8.), Jindřichův Hradec (Studnice u Lodhérova, 31.7.), Tábor (Měšice u Tábora, 23.7.).

Ošetření je třeba zahájit 7-8 dní po vrcholu letu první nebo druhé generace. Proti první generaci se ošetřuje jen při malé náсадě květenství, nebo při mimořádně silném výskytu motýlů ve feromonovém lapači. Ošetření proti druhé generaci je účelné pokud se ve feromonovém lapači zjistí při dvou až třídenním intervalu 8-10 dospělců v průměru na jeden lapač. Trvá-li let motýlů delší dobu, je možno ošetření zopakovat s přihlédnutím k délce doby účinnosti použitého insekticidu.

Slabý výskyt dospělců **obaleče zimolézového (Adoxophyes orana)** pozorován v okrese Prachatice (Krtely, 31.7.), Tábor (Měšice u Tábora, 23.7.).

Ochrana viz obaleč jablečný.

Slabý výskyt dospělců **obaleče jabloňového (Hedya nubiferana)** byl zaznamenán v okrese Prachatice (Krtely, 3.8.), České Budějovice (Hosín, 2.8., Temelín, 26.7.).

Ochrana viz obaleč jablečný.

Slabý výskyt **obaleče zahradního (Cacoecia podana)** byl pozorován v okrese Prachatice (Krtely, 3.8.), České Budějovice (Hosín, 2.8., Temelín, 2.8.).

Ochrana viz obaleč jablečný.

Slabý výskyt **obaleče růžového (Cacoecia rosana)** byl zjištěn v okrese Prachatice (Krtely, 3.8.), Tábor (Měšice u Tábora, 23.7.).

Slabý výskyt **obaleče pupenového (Spilonota ocellana)** byl pozorován v okrese Tábor (Měšice u Tábora, 23.7.).

Peckoviny

SLIVONĚ (RF 78-79 BBCH)

Stromy slivoní se nalézají ve fázi, kdy plod dosahuje 80 až 90% konečné velikosti.

Obaleč švestkový (Cydia funebrana) byl zachycen ve slabé intenzitě v okrese Jihlava (Bedřichov u Jihlavy, 31.7.) a Tábor (Broučková Lhota, 3.8.).

Obaleč trnkový (Cydia janthiana) byl zachycen ve slabé intenzitě v okrese Jihlava (Bedřichov u Jihlavy, 31.7.)

Obaleč slivoňový (Cydia lobarzewskii) a **obaleč východní (Grapholita molesta)** nebyl v uplynulém období ve feromonových lapačích zachycen.

Za oblastní odbor zpracovali: Ing. Pavla Fialová a Lukáš Čech